

10 Závěr

Při psaní této diplomové práci bylo mým cílem poskytnout pokud možno ucelený obraz o problematice domácího násilí. Přesto, že jsme v posledních letech svědky zviditelnění tohoto fenoménu, ať již ve formě mediálních kampaní a dalších aktivit nevládních organizací, tak v rámci legislativního procesu, stále se jedná o významný celospolečenský problém, jež má škodlivé následky na všechny zúčastněné osoby, a to nejen na oběť, ale i na děti přítomné násilí v rodině.

Domácí násilí je problém komplexní, který zasahuje nejen do oblastí trestněprávní, ale i správní, občanské a rodinné, ale zabývá se jím i řada dalších disciplín jako je kriminologie, viktimologie a psychologie.

Řešení tohoto problému není jednoduché, neboť domácí násilí se vyskytuje v různých podobách, reflektuje nejen na změny společenského klimatu, tradičních hodnot a hierarchie ve společnosti, ale i na situaci ekonomickou a sociální. A právě proto, že v domácím násilí hraje velkou roli aspekt společenský, je nutné při snaze o eliminaci tohoto problému začít právě u společnosti jako takové. Je třeba ukázat, že násilí v rodině existuje a že není možné jej tolerovat. K formování názoru veřejnosti, že domácí násilí není schvalováno, přispívá působení různých neziskových organizací, jejichž snažení vyústilo mimo jiné i v několik zásadních legislativních změn.

Stalo se tak zejména zavedením trestného činu „týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“ do trestního zákona. Za zlom lze zajisté považovat zákon o ochraně před domácím násilím (zákon č. 135/2006 Sb.), který zavedl preventivní opatření v podobě vykázání. I nedávno přijatý nový trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) přispívá k posílení ochrany obětí před domácím násilím nejen zpřísněním sankcí za trestné činy proti životu a zdraví, ale i trestním postihem nebezpečného pronásledování, tzv. stalkingu a dalšími změnami.

Domnívám se, že přijetím výše zmíněných legislativní změn, je z hlediska právní úpravy poskytnuta téměř komplexní ochrana před domácím násilím, která plní jak funkci represivní, tak funkci preventivní. I nadále však zůstává prostor pro další opatření směřující k posílení ochrany osob ohrožených domácím násilím. Pozornost by se měla nyní spíše diferenciovaně zaměřit na jednotlivé skupiny ohrožených osob např. děti a seniory. Sama jsem byla velmi překvapená, kolik případů v rámci provedených

vykázání v minulém roce připadlo na mezigenerační násilí⁸⁷ a můžeme očekávat, že při současném demografickém vývoji bude těchto případů spíše přibývat.

Přesto, že se mohou zdát přijatá legislativní opatření v zásadě dostatečná, je třeba si uvědomit, že pouhá existence právní normy nemůže stačit k odstranění tohoto problému. Vždy záleží na aplikaci jednotlivých ustanovení v praxi, jak na straně soudů, tak ze strany policie a dalších orgánů, a teprve aplikace těchto norem v praxi ukáže, jaké další nástroje ochrany bude třeba zavést.

Vzhledem k tomu, že ve většině případů domácího násilí musí iniciativa vzejít ze strany oběti, je třeba se soustředit na zlepšování přístupu k oběti, její práva a posilování její důvěry ve fungování státních orgánů i ostatních organizací působících v této oblasti. O skutečnosti, že se postupně daří tuto důvěru získávat, vypovídají i údaje intervenčních center, ze kterých vyplývá, že klesá počet odmítnutí pomoci intervenčních center (v roce 2008 odmítla oběť pomoc pouze v 79 případech z 679) a naopak o třetinu vzrostl počet občanů hledajících pomoc a radu intervenčního centra v rámci nízkoprahového kontaktu.⁸⁸

Nelze pominout ani osobu pachatele domácího násilí, kdy je zejména zapotřebí využívat co nejvíce dostupných preventivních prostředků k působení na jeho chování. S tím souvisí i nutnost zavedení a aplikace terapeutických programů a jejich ukládání v rámci alternativních trestů.

Doufám, že situace v oblasti domácího násilí se i v kontextu již provedených a připravovaných legislativních změn bude nadále zlepšovat a jeho výskyt se podaří co nejvíce zredukovat.

---

⁸⁷ V roce 2008 připadlo 112 případů z 679 dle vztahu násilná osoba a ohrožená osoba na mezigenerační násilí. Zdroj viz poznámka pod čarou číslo 88.

⁸⁸ Komentář k analýze dat „Vykázání / zákaz vstupu v roce 2008 v ČR“, Zpracovala: Mgr. Petra Vitoušová, Bílý kruh bezpečí, 2008. Dostupné na:
http://www.bkb.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=508